HE 70/2026 vp
Toiminnanjohtaja Tapani Veistola
Suomen luonnonsuojeluliitto
TaV 4.9.2026

Hallituksen esitys eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Tässä lausunnossa on käsitelty vain energiantuotantoa koskevaa sääntelyä.

Tuulivoimaloiden metrimääräinen sijoitusnormi olisi monella tavalla haitallinen

Tuulivoiman sijoitusnormia (yli 1,25 km asutuksesta) pidämme erittäin ongelmallisena. Se johtaisi uusien tuulivoimaloiden sijoittamiseen Pohjois-Suomen erämaihin. Se pirstoisi metsäalueita sekä vaarantaisi esimerkiksi maakotkia ja metsäpeuroja. Lisäksi ongelmia lisäisivät voimaloita enemmän paljon pitempien sähkölinjojen ympäristövaikutukset.

Tuulivoimaloiden sijoitusnormi ei koske maakuntakaavoissa osoitettuja kohteita. Niitä ei kuitenkaan ole kattavasti. Lisäksi tämän hallituksen esityksen maakuntakaavoitusta koskevat muutokset heikentävät maakuntakaavojen ohjausvaikutuksia.

Yhteenveto: 68.2 § kannattaa poistaa.

Aurinkovoimalat

Aurinkovoimaloiden sisältövaatimukset ovat mielestämme perusteltuja (9 luku).

Kaavassa huomioidaan osallistaminen sekä vaikutusten arviointi tehdään laajemmin kuin sitä alemmissa päätöksissä. Tämä ohjaa parempaan maankäytön suunnitteluun sekä ympäristövaikutusten hallintaan.

Varmuudeksi tulisi säätää, että aurinkovoimaloita ei saa sijoittaa valtakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille.

Lakipakettin liittyy rakentamislain muutos, jossa kaavapakko tulisi käytännössä 50 hehtaaria suuremmille aurinkovoimaloille (46.2 §). Näin suuren alueen peittäminen on kiistatta siinä tarkoitettua “merkittävää rakentamista”. Jos tähän haluttaisiin tehdä poikkeus tai lievennys, se voisi olla hyväksyttävää entisten ohutturpeisten turvetuotantoalueiden osalta.

Yhteenveto: Hallituksen esitys on kannatettava.

Uusi sisältövaatimusten tarve: datakeskukset

Uutena tarpeena hallituksen esityksen antamisen jälkeen on noussut datakeskusten sijainnin ohjauksen tarve. Niille kannattaisi tehdä samantyyppiset sisältövaatimukset kuin tuuli- ja aurinkovoimalle. Käytännössä datakeskukset voivat muodostua uudeksi metsäkadon ajuriksi.

Datakeskusten rakentamista ei tule sallia ilman tietoa sähkön toimituksesta ja siirrosta sekä hukkalämmön hyödyntämisestä. Sähkön samoin kuin varavoiman tulee olla päästötöntä ilmastovaikutusten takia. Myös hankkeen mahdollisesti tarvitsema uusi aurinko- ja tuulivoima tulee sijoittaa mahdollisimman lähelle ja luonnon kannalta haitattomiin paikkoihin. Uusien sähkölinjojen tarve pitää minimoida, koska siirtolinjat voivat jättää alleen hyvin suuria alueita metsää ja muita luontotyyppejä. Hankekokonaisuuksien luontohaittoja tulee välttää, lieventää ja ellei muu auta, hyvittää täysimääräisesti.

Yhteenveto: Lisätään uusi luku 10 datakeskusten sisältövaatimuksista.

Lisätietoja

- toiminnanjohtaja Tapani Veistola, p. 0400 615 530 tapani.veistola@sll.fi
- johtava asiantuntija Hanna Aho, p. 040 628 9495, hanna.aho@sll.fi
- ympäristöoikeuden asiantuntija Satu Keski-Lusa, satu.keski-lusa@sll.fi